

med o. 12 bind hvert år frem til 1979. Den latinske tekst er, bortset fra nogle få rettelser, et ellers uændret genoptryk af 1783-udgavens. Oversættelsen til moderne engelsk er ny og er et resultat af gruppearbejde. Den gamle udgave blev trykt i c. 1.250 eksemplarer og er efterhånden kun tilgængelig på biblioteker og i private samlinger, således at selve dens sjældenhed har været en hemsko for forskningen. Denne ulempe bliver nu overvundet ved den nye udgave, der foruden at kunne erhverves til en overkommelig pris er meget nem at arbejde med i modsætning til de store uhåndterlige folianter. Hertil kommer fordelene ved at have en oversættelse trykt samme sted som og parallelt med den latinske tekst og ved for hvert grevskab at få et samlet person- og stednavneregister.

Fordelene ved denne »folkeudgave« er således åbenlyse, men nægtes skal det ikke, at det er med nogen skuffelse og resignation, at man tager den til sig. Den store, tidssvarende videnskabelige og kommenterede udgave, som efterhånden mange generationer har ventet på, hvor bliver den af? Der er gået 200 år siden førsteudgaven så dagens lys – hvorlænge skal der endnu gå, før Domesday Books latinske teksts forkortelsessystem bliver opløst i en læselig og umiddelbar tilgængelig tekst?

Anne K. G. Kristensen

G. L. Harriss: King, Parliament and Public Finance in Medieval England to 1369. Oxford, 1975. 554 s. £ 13½.

Harriss ser skattesystemets udvikling i sammenhæng med ændringerne i det politiske system, ændringerne fra »feudalmonarki« til »territorialstat«, som betød, at kongens opgaver øgedes, at hans rets- og fredsværn udstræktes, at hans autoritet berørte alle frimænd, som uanset lens- og vasalitetforhold blev hans undersåtter. De kunne beskattes til fordel for res publica, som repræsenteredes af kongen, men også af *communitas regni* (først baronerne, siden også repræsentanter for »le commun«); krongodsindtægter og feudal incidens måtte suppleres med subsidier, bevilget af den instans, der blev til parlamentet, og som blev ramme om samarbejde og strid mellem krone og *communitas*. Således ser Harriss (groft sagt) udviklingen mellem Magna Carta og Brétigny-freden (da 100-årskrigens finansielt kreative virkninger er slået igennem).

Bogen er kompliceret anlagt, både kronologisk og tematisk, men kan ses som koncentreret om tre perspektiver: 1) Sammenhængen mellem kongens offentlige autoritet og undersåtternes pligter, parternes indbyrdes bundethed under *salus publica* – her vil Harriss sætte kød på Gaines Post's teorier om romerrettens statsretslige udnyttelse i senmiddelalderen. 2) Udviklingen af kronens finansapparat (*Exchequer, hospitia regis, fiscus*) og deres stilling mellem konge, råd og parlament – en kompetent opsummering og uddybning af forskningen siden T. F. Tout. 3) Parlamentets (og især Commons') konstitutionelle og politiske vej mod tinderne – måske noget ensidigt opfattet på grund af interessen for den politisk-taktiske udnyttelse af bevillingspligten (i øvrigt en for tiden meget brugt indfaldsvinkel, jfr. historikere som R. S. Hoyt, E. B. Fryde, A. L. Brown, Alan Rogers, B. P. Wolfe).

Mogens Fenger

Robin E. Glasscock (ed): The Lay Subsidy of 1334. Records of Social and Economic History, New Series II. London, 1975. 516 s. £ 13.

Glasscock opstiller systematisk, hvad hver engelsk landsby og by måtte betale, når parlamentet bevilgede skat på lægfolks rørlige gods siden 1334. Fra 1334 ændrer kildemateria-